

WIE ZICH NIET LAAT 'SCHUREN', De geseksualiseerde wereld van tienermeiden

, HOORT ER NIET BIJ

Hoe fijn en veilig groeien tienermeisjes op in een samenleving waarin bijna alles lijkt te draaien om seks? Om die vraag te beantwoorden, toog *Opzij* naar een multiculturele scholengemeenschap voor vwo, havo en vmbo in Amsterdam. Openhartig spraken de meiden over *'huppelkutjes'* en *'nerds'*, *'schuren'* op schoolfeesten en de prijs van populariteit. Reportage vanaf het schoolplein.

Cynthia (16) zag het voor het eerst toen ze als eersteklasser moest showdansen op een schoolfeest: 'schurende' jongens en meisjes. Ofwel: jongens die met hun heupen heel dicht op het achterwerk van een meisje schokkende bewegingen maken – al dan niet op de maat van de muziek. Cynthia dacht: wat is dat, wat is dat? Wat vies! 'En nu,' zegt het lange, dunne meisje lachend, 'doe ik het zelf ook. De eerste keer was wel heel vreemd. Je voelt ineens wat achter je staan en schrikt je rot. Dan zie je dat iedereen het doet en... Nu vind ik het wel leuk, het is gewoon gekkigheid.'

Cynthia zit op een grote Amsterdamse scholengemeenschap (die liever niet met naam genoemd wil worden). Volgens de definities van haar school behoort ze tot de 'populaire' meisjes. Ze is mooi, ze heeft lang haar, ze heeft een scooter en ze kleedt zich volgens de laatste mode. Vandaag draagt ze een strakke witte broek, een zwart-wit gestreept diep uitgesneden T-shirt en een wit vest. Haar buik is bloot. Je ziet het litteken van een lelijke wond – 'gevallen met mijn scooter' – met daarnaast een kleine tatoeage van een Chinees teken. 'Dat betekent vriendschap.'

'Bij mij is ook wel eens een jongen achter me gaan staan schuren,' zegt Shanna (16). 'Dat doet me niet zoveel. Dat mag hij tien seconden doen en dan kan hij weer vrolijk huppelend naar zijn vriendjes.'

Shanna houdt van ironie, tegen het cynische aan. Ze hoort, zegt ze zelf, bij de 'nerds': de 'minder populaire mensen' die 'lachen in de pauze om niks (vinden anderen)'. 'Ze lezen liever Harry Potter dan dat ze meegaan naar het

'De eerste keer schuren was wel vreemd. **Je voelt ineens wat achter je staan en schrikt je rot.** Dan zie je dat iedereen het doet en... Nu vind ik het wel leuk'

Cynthia (links)

De leerlingen op de foto op de vorige pagina komen niet in dit verhaal aan het woord

strand,' aldus een meisje dat er echt 'bijhoort' (een huppelkutje in de termen van nerds).

'Nerds zijn niet zo kleindenkend,' zegt Shanna. Ze is, zegt ze, een 'alternatieveling', meer precies: een 'rocker'. 'Buitenlanders' (vooral Marokkanen) schelden haar regelmatig uit voor 'vieze vuile gothic'. Ze is wel eens in elkaar geslagen.

Shanna draagt een strak zwart-wit gestreept hemd en een heel wijde broek, met het kruis bijna op de knieën, een *baggy* broek: "Drollenvanger", zegt de moeder van mijn vriendin. 'Om haar nek hangt een pentagram. Van achter heeft ze asymmetrisch kort opgeknipt haar, voor is het lang en steil. Sinds een paar maanden heeft Shanna een relatie met Michelle (16), die zich als 'skater' kleedt. 'Veel jongeren maken ons nu uit voor vieze potten.'

Hoe is het om als tiener op te groeien tussen meisjes en jongens met Turkse, Marokkaanse, Nederlandse, Surinaamse, Hongaarse of wat voor ouders dan ook (de school telt minstens 25 nationaliteiten)? Hoe is het om volwassen te worden in een samenleving waarin zwart, wit en gekleurd door elkaar lopen en waarin bijna alles lijkt te draaien om seks? Wat zijn de codes en omgangsvormen op een school? Hoe is het voor een meisje daarbinnen een weg te vinden? Daarover praten een aantal havo- en vwo-meisjes van 14, 15 en 16 jaar en twee oud-leerlingen van 20.

Sommige meiden spraken vrijuit. Sommigen hadden weinig tijd; zij moesten solliciteren (een restaurant in de stad zoekt een

serveerster) of hun vriendje wachtte op hen. Sommige meiden hielden eigenlijk liever hun mond. Het is niet de bedoeling dat iemand weet dat zij een vriendje hebben, en al helemaal niet dat iemand weet wat zij met dat vriendje doen.

'De thema's zijn nog altijd hetzelfde,' zegt stagiaire pedagogiek en oud-leerlinge Stefanie Stravers (20). 'Het gaat om erbij horen, kleding, uiterlijk, dik zijn, dun zijn, vriendjes. Alleen lijkt het allemaal nog extremer, nog heftiger dan toen ik hier op school zat. Vooral op seksueel gebied zijn leerlingen vrijer dan ooit.'

Ze zit met drie andere stagiaires aan een van de tafels van de personeelskamer. Het gesprek gaat vanzelfsprekend over hét schoolfeest. De school organiseert twee à drie keer per jaar een feest voor de onderbouw (de eerste- en tweedeklassers) en voor de bovenbouw in de Melkweg of in een discotheek als Escape. De laatste jaren zorgt dat voor nogal wat ophef, maar vooral het afgelopen jaar zinderde het feest nog weken na. Op het schoolplein en in de kantine had niemand het nog ergens anders over. Stefanie: 'Meisjes werden gedwongen dingen te doen. Of ze werden aangeraakt op plekken waarvan ze achteraf, de volgende dag, spijt hadden. In de schoolkrant staat het mooi beschreven.'

'Trauma Schoolfeest! Dat staat boven het verhaal dat ondertekend is met 'Veel Liefs.'

Een citaat: 'Het leek wel of ik in een seksclub was beland met het thema: "Schuur totdat je er dood bij neerval!" (...) Er was een blond geval helemaal in het wit, dat van alle kanten werd geschuurd. Met de tijd werd het steeds

kleffer tussen haar en de vieze, geile, vervelende jongetjes die in de rij stonden om haar te schuren. Meiden die tegelijkertijd van voren en van achteren werden geschuurd! Het zag er niet uit! Het was gewoon droogneuken.'

'De meiden die dat goedvinden, hebben geen zelfrespect,' zegt de auteur van het stukje, een Marokkaans meisje met lang steil donker haar. Ze draagt een T-shirt met een decolleté, om haar nek een roze gekleurd sjaaltje dat het effect van het laag uitgesneden shirt lijkt te moeten neutraliseren. 'Het wordt steeds erger, steeds bloter,' zegt ze. 'Als een lustobjecten staan die meiden daar op de dansvloer – iedereen is welkom. Het is meer op elkaar dansen dan naast elkaar. Je hoeft toch niet zo ranzig tekeer te gaan.'

'Dat was een raar schoolfeest,' zegt ook Cynthia. 'Iedereen was zo druk, ze sprongen van de een naar de ander. Ik heb de hele tijd op mijn zusje gelet. Het was haar eerste schoolfeest en ik moest voortdurend jongens bij haar wegtrekken. Een jongen zat met zijn vingers onder het rokje van mijn vriendin, probeerde haar te vingeren – zij vindt alles goed, zij heeft moeite met nee zeggen. Toen ze het mij vertelde, ben ik meteen naar die jongen toegelopen en heb hem een klap in zijn gezicht gegeven.'

De schoolfeesten en met name het schuren zijn een terugkerend onderwerp van gesprek. Waarom meiden en jongens het leuk vinden om zo te dansen, blijft onduidelijk. Zo doen ze in clips, zeggen ze. Zo dansen ze op Surinaamse feesten, zegt een Surinaams

'Bij mij is ook weleens een jongen achter me gaan staan schuren. ***Dat doet me niet zoveel.*** Dat mag hij tien seconden doen en dan kan hij weer vrolijk huppelend naar zijn vriendjes'

Shanna (links) en Michelle

meisje. 'En daar gaan ze vaak nog veel verder. Nederlanders zullen gechoqueerd zijn als ze naar een Surinaams feest komen.'

Voor jongens (met name Marokkaanse, Turkse en Surinaamse jongens) lijkt de sport om op een avond zoveel mogelijk (Nederlandse) meisjes te schuren en uit te proberen hoe ver ze kunnen gaan, zodat ze aan het eind van de avond kunnen opscheppen over het enorme aantal meiden dat ze hebben gehad.

Meisjes zeggen de jongens achter hen 'te gedogen'. Als je je durft te laten schuren, hoor je erbij, ben je populair. Hoe minder braaf hoe beter, zegt Stefanie. Stoere meiden durven veel op seksueel gebied, lijkt de code.

Natuurlijk zijn er meiden die zich nooit laten schuren; 'smerig en achterlijk' vinden ze het. Sommigen mogen het niet van hun vriend; anderen gaan gewoon niet naar schoolfeesten, vanwege hun geloof of omdat ze zich er niet (meer) thuis voelen. 'We houden niet van hiphop,' zeggen alternatievelingen Kim en Ruby. 'En dat tegen elkaar aanrijen, dat schuren, vinden we zo stom. Maar als je daar niet mee bezig bent, hoor je er niet bij.'

Jane (16 jaar, pseudoniem) vindt ze juist leuk, de schoolfeesten. 'Het is spannend om te zien wie met wie zoent. En je wordt tenminste niet door iedereen aangerand, zoals in de Powerzone (een grote discotheek niet ver van het Amstelstation in Amsterdam, red.). Daar is het soms echt een dierentuin, vol met heel dronken jongens van massaal onder de 15, die thuis niks mogen en zich daar dus flink misdragen. Je moet voortdurend om je heen slaan om ze van je af te houden. Als je op >

School moet ook opvoeden

Sanderijn van der Doef, psychologe en seksuologe, is gespecialiseerd in de seksuele ontwikkeling van kinderen. Zij is niet verbaasd dat een aantal van de geportretteerde meisjes van gymnasium en atheneum zijn afgezakt naar havo en vmo. 'Als je op een schoolgemeenschap op het gymnasium zit, sta je snel bekend als het stuu-dje - het meisje dat geen tijd heeft om uit te gaan. Het is haast een taboe om te zeggen dat je veel tijd aan je huiswerk besteedt, dan lig je eruit. Categorie scholen (met één schooltype) kennen dat probleem nauwelijks. Bovendien zijn dat vaak kleine, intieme scholen die veel meer contact kunnen hebben met hun leerlingen. Als zich daar een niet-gewenste moraal ontwikkelt, kan er sneller worden ingegrepen.'

Van der Doef krijgt de laatste jaren steeds vaker jonge twintigers op haar spreekuur. Een groot aantal van deze vrouwen blijkt op zeer jonge leeftijd, als meisje van 14, met seks te zijn begonnen. Op een moment dat ze daar eigenlijk nog niet aan toe waren, aldus Van der Doef. Want de seksuele carrière van jongeren valt trekt zich in fasen. Rond je twaalfde begin je met tongzoenen, twee

jaar later volgt het gefriemel onder de kleren, daarna komt de fase van het masturberen en elkaar bevredigen om ten slotte uit te monden in geslachtsgemeenschap, zo rond je zeventiende. 'Jonge pubers die op hun veertiende meteen met fase vier beginnen,' zegt Van Der Doef, 'kunnen later klachten krijgen en waarden seks minder. Dat is uit onderzoek gebleken. Als puber moet je die verschillende fases doorlopen om vertrouwd te raken met seksualiteit en te leren ontdekken wat je wel en niet leuk vindt.'

Meiden zouden volgens Van der Doef nog voor hun puberteit, eigenlijk al op de lagere school, moeten leren wat hun grenzen zijn en hoe ze die kunnen aangeven. Ze moeten leren nadenken over wat zij belangrijk vinden in het leven. Net als docent Michel Bakker pleit zij voor meer seksuele voorlichting op de middelbare scholen. Leerkrachten zijn ook opvoeders, vindt ze. En scholen zijn in haar visie medeverantwoordelijk voor de seksuele en morele opvoeding van hun leerlingen.

'Wat moet ik met een vriendje? ***Dat kost alleen maar tijd.*** Die tijd kan ik beter aan mijn huiswerk besteden'

Jihan (links) en Judith

school wordt lastiggevalen, haal je een vriendin erbij en bemoeit meteen de hele school zich ermee.'

Wat moet een school met die al dan niet verholen seks binnenshuis? Verbieden? Een verbod op schuren, op openbaar vingeren en gevingerd worden? Of juist gedogen, omdat de jongens en meiden beter kunnen experimenteren binnen de veilige muren van het schoolgebouw dan in de gevaarlijke boze buitenwereld? Samen met de leerlingenraad organiseerden de stagiaires een debat over seksuele intimidatie. Conclusie: de meeste meiden kunnen heel goed voor zichzelf opkomen, maar sommigen zouden wat sterker moeten worden, wat eerder en duidelijker hun grenzen moeten aangeven. De school zou hen daarbij kunnen helpen. En jongens zouden les moeten krijgen in hoever je kunt gaan. Ze moeten leren dat sommige grenzen echt niet overschreden mogen worden.

Michel Bakker, mentor en docent maatschappijleer en geschiedenis, vindt het allemaal wat magertjes. Hij maakt zich zorgen. Het is allemaal zo plat, zucht hij. De meiden zijn al zo jong met seks bezig, op de dansvloer laten ze zoveel toe, maar alleen als ze stomdronken zijn (veel meiden 'drinken zich in' voordat ze naar een feest gaan). Is dat vrijheid?

Het is, zegt Bakker, alsof de ideologie van de Riot Girls en vrouwen als Madonna over seksualiteit en onafhankelijkheid is doorge sijpeld naar de massa en op een heel platte manier bij de meiden terecht is gekomen. De

boodschap die meiden meekrijgen is: je moet zo vroeg mogelijk seks hebben, daarmee laat je zien dat je vrouw bent, zelfstandig, *in control*. Bakker: 'Maar als 14 jarige zeg je niet: ik beleef mijn eigen seksualiteit, als ik jou niet leuk vind, ga ik naar een ander.'

Seksuele voorlichting moet weer terug in het curriculum, vindt hij. In de klas zou een *ongoing* discussie over seksualiteit moeten zijn om meiden onderling te laten praten zodat ze sterker komen te staan.

'Er wordt best wel druk op je uitgeoefend. Door de clips op tv en door je omgeving,' zeggen Ruby (15) en Kim (15), punker en neigend naar gothic. Ze dragen oversized broeken, zwart-wit geblokte of gestreepte T-shirts en hebben spike-banden om hun polsen. 'Als je in de eerste klas nog niet echt gezoend had, was je achter.'

Ruby: 'Ik had in de eerste vriendinnen die altijd een vriendje hadden. Ik dacht: nu al? In het jongerentijdschrift *Break Out!* (onlangs opgeheven, red.) staan brieven als: "Ik ben 16 en ik heb het nog steeds niet gedaan. Help, wat moet ik doen?"'

Kim: 'Als je onzeker over jezelf bent en iemand vindt je leuk, dan neem je sneller verkering.'

Ruby: 'Ik kreeg vrienden die allemaal een stuk ouder waren.'

Kim: 'Hij was 17, ik 14. We waren drie maanden bij elkaar. Hij wou heel graag. Ik dacht: oké, voor alles een eerste keer. Het is een stap die je ooit gaat maken, je voelt dat je weer wat verder bent, van een meisje naar iets

ouder. Maar het was niet speciaal. Nu vind ik het jammer dat ik het met hem heb gedaan.'

Ze vinden het jong, ze moeten er niet aan denken dat hun zusje, stiefzusje of nichtje van 12 over twee jaar al..., maar 14 is de leeftijd waarop 'het' gebeurt. Niet met iemand uit de klas – dat zijn 'kinderen', die praten over 'games' en 'levels' – maar met iemand van een paar jaar ouder, doorgaans iemand van buiten school. Sommige meiden hebben al bijna één jaar of ruim twee jaar een relatie met degene met wie ze voor het eerst naar bed gingen. De meeste meiden hebben op hun zestiende verschillende vriendjes gehad.

Judith (17): 'Ik hoef geen vriendje en zolang er niemand is die ik echt heel leuk vind, hoef ik ook geen tussenvriendje, een vriendje alleen maar om een vriendje te hebben, als een soort tijdverdrijf: elke maand een andere vriend.'

Judith is beste vriendinnen met Jihan (17), wier ouders Marokkaans zijn. 'Als ik was als de populaire meisjes – veel bezig met mijn uiterlijk en met jongens – waren we geen vriendinnen geweest,' zegt Judith. Jihan draagt een hoofddoek in verschillende roze getinte lagen, een heupbroek met een klein ruitje, puntlaarzen en een roze truitje met daaroverheen een doorzichtig hesje. 'Zodat mijn vormen niet al te zichtbaar zijn.' Meestal, zegt ze, draagt ze over haar broek nog een lange rok. Op de dagen dat dat niet zo is, houdt ze in de klas haar jas aan.

Jihan doet ook niet aan vriendjes. Dat mag niet van haar geloof, niet van haar ouders

en bovendien: 'Wat moet ik met een vriendje? Dat kost alleen maar tijd. Die kan ik beter aan mijn huiswerk besteden. Laatst hoorde ik toevallig op de wc drie meiden praten, waarvan er een aan het huilen was. Ze was er net achtergekomen dat haar vriend vreemdging. Ja, denk ik dan, dat komt ervan.'

Op de lagere school ('daar zat geen enkele Nederlander') was Jihan de enige van de klas met een vwo advies. Dat schept verplichtingen, vindt ze. 'Bovendien willen mijn ouders dat ik een hoge status bereik.'

En zo zijn er meer op deze school, meiden die zich afsluiten van jongens. Ze proberen zich naar de laatste mode te kleden, maar houden niet van strak, kort en sexy. Ze leggen zich erbij neer dat ze niet bij de populaireren horen en concentreren zich op hun studie, hun werk, hun buitenschoolse activiteiten. Het zijn voornamelijk, maar niet uitsluitend, moslima's. De jongens laten hen met rust. Zoals een Turkse jongen het zegt: 'Je schuurt niet met meisjes die je als je zus ziet.' Deze meiden behoren, lijkt het, tot de actiefste leerlingen van de school. Ze zitten in de leerlingenraad, de debatcommissie en de schoolkrant. Zij doen het goed op school.

De allesoverheersende aandacht die er is voor seksualiteit werkt polariserend, zegt docent Bakker. Er is een groep die helemaal niet met jongens en seks bezig is en een groep die daar veel te veel mee bezig is. 'De ene groep zou wat minder puriteins moeten zijn; de andere zou wat langer moeten wachten. Die laatste groep is zo open en banaal met seks bezig dat de puriteinse meiden denken: is dat nou wat ik mis als braaf meisje? Nou, dan mis ik dat liever.'

'De slimme meiden uit onze klas hebben het nooit over vriendjes,' zeggen Kim en Ruby.

Zij lijken zich met hun gothic of punker outfit af te schermen van de gangbare norm van kort, strak en sexy – van 'lustobject' moeten zijn. Zij willen, zeggen ze, geen huppelkutte zijn. Rocker Shanna en skater Michelle kiezen zelfs, geheel tegen de machostroom in, voor de vrouwenliefde. Wat moet je nu met jongens, zeggen zij: die zijn niet te vertrouwen. 'Ik was heel verliefd,' zegt Michelle. 'Totdat ik hoorde dat hij me bedroog. Hij heeft mijn hart gebroken.'

'Vrijen met een meisje is leuker,' vindt Shanna.

Deze meiden doen niet mee in het spel van de mooiste willen zijn, de aantrekkelijkste, de populairste. De prijs die ze daarvoor betalen, is hoog. 'De modepopjes stampen ons de grond in,' zegt Shanna. 'Ze schelden ons uit voor vieze gothics.'

Ruby: 'Marokkaanse jongens noemen ons heksen.'

Shanna: 'Ze roepen dingen als: ga terug naar de hel, ga de duivel aanbidden.'

Vooraf in de eerste en tweede klas hadden de meiden het moeilijk. Regelmatig kwam Shanna huilend thuis. Groepen ('buitenlandse') jongens en meiden wachtten haar na school op. Ze trokken aan haar tas, gooiden met stenen. Op de kermis is ze een keer in elkaar geslagen door een groepje Marokkanen ('er waren ook twee Nederlandse sletjes bij, van die wannabe-allochtonen, die namaak-Marokkaans praten'). 'Zo'n groep scheldt je eerst uit, gaat net zolang door tot je iets terugzegt en valt je dan aan.'

Ook Michelle wordt weleens in elkaar geslagen in de buurt waar zij woont. 'Omdat ik er anders uitzie. "Spleetoo", roepen ze, "Chinees". Dan hoor ik zo'n modetrutje zeggen: "Is het een jongen of een meisje?"'

Michelle onthoudt altijd precies door wie ze wordt aangevallen zodat haar eigen vriendengroepje ('het groepje waarmee ik hang') wraak kan nemen. 'Als er iets met mij gebeurt, voelen mijn vrienden zich beledigd. Zij gaan achter mijn aanvallers aan, er vindt een woordenwisseling plaats die meestal uitloopt in een vechtpartij. Dat gebeurt zo eens in de drie maanden.'

Een mooie, losse, vrije meid zijn is de norm.

Lange haren, een strak T-shirt met diep decolleté, een kort rokje of een strakke, lage spijkerbroek. Maar te los is ook niet goed. Voor de meiden die er graag 'bij willen horen', de populaireren, de seksueel aantrekkelijken, is het balanceren. Op seksueel gebied moeten ze veel durven, maar ze mogen ook weer niet té ver gaan. Dus een chick zijn, maar dan een met een beetje girlpower. Je op de dansvloer laten schuren door twee, drie jongens is oké, maar door tien, dan ben je een slet. Te snel wisselen van vriend is niet goed, maar ook een te diep uitgesneden decolleté kan je een naam opleveren. Als het je lukt die balans te vinden, zit je goed. Zoals Cynthia: 'Ze komen allemaal naar me toe.' Zij en haar vriendinnen permitteer-

den het zich zelfs om op het laatste schoolfeest een kroontje op hun hoofd te zetten. 'Als een koningin gingen we door de menigte.'

Maar ook populair en seksueel aantrekkelijk willen zijn, heeft een prijs. Cynthia zat op het atheneum, ging naar de havo, bleef zitten en gaat nu naar het vmbo. 'Door problemen thuis deed ik niet zoveel aan school.' Eén vriendin lukt het op het atheneum te blijven, haar andere vriendinnen zitten nu ook op havo of vmbo. En zo zijn er meer. Vooral ook onder de Surinaamse meiden, zegt docent Michel Bakker. 'Die zijn te veel, te vroeg met volwassen dingen bezig.'

En dan is er de prijs van te jong seksueel actief zijn, vrijwillig of niet. Wat zou het met je eigenwaarde doen, je zelfbeeld, vraagt Bakker zich af. 'Als je je laat vingeren op de dansvloer als je dronken bent, dan moet je toch een misvormd beeld krijgen van wat een relatie is, wat seks is, wat je accepteert van mannen?'

Tiener zijn, je identiteit ontwikkelen, uitzoeken wie je zou willen zijn, is nooit makkelijk geweest. De meiden van nu moeten zien te laveren tussen uitersten. En of ze ervoor kiezen puriteins te zijn, punker, rocker, gothic of populair – alles heeft zijn prijs. Toch, zeggen de meesten, zouden ze geen ander leven willen.

'We zijn het zo gewend,' zegt Shanna. 'We weten niet beter. Voor niemand is het normaal om meisje te zijn.'

ADVERTENTIE

herstelhotel
De KIM

... en wie zorgt er dan voor u?

De Kim, 50 m. van het strand, is een heerlijke plek om te herstellen van een ziekte of operatie. Verpleegkundige zorg en fysiotherapie zijn aanwezig.

Lidmaatschap van onze herstelzorgvereniging is mogelijk vanaf € 6,15 p.m. en biedt korting op de verblijfskosten. Veel zorgverzekeraars vergoeden een deel van de kosten en de contributie.

Rembrandweg 2
2202 AX Noordwijk aan Zee
Tel: 071-3640730
info@herstelhotel.nl www.herstelhotel.nl